Zwiedzaj Skansen drogi
Wędrowniku,
Młyny będą Ci dziś
przewodnikiem.
Młyny wietrzne: ..... oraz
młyny wodne,
Opowieści snują barwne oraz
różnorodne.

Gdy Skansenu przekroczysz
bramy,
Kieruj się do części lessową
nazwanej.
Droga na północ i wschód
poprowadzi.
Św. Janowi się pokłoń –
nie zawadzi.

Droga w dół prowadzi do wioski
znad rzeki,
A na wzniesieniu pierwszy
wiatrak czeka.
Kiedyś stał w Pacanowie
miejscowości sławnej
Dzięki opowieści Makuszyńskiego
o Koziołku – dawnej.

Przypomnij sobie jak zwał się ten
Koziołek.
Jego imię wpisz tutaj, brzmi
ono:.....
Koziołek warzył aby go podkuto.
„W Pacanowie Kozy kują"
– tak opowieść snuto.

Wiatrak z Pacanowa holendrem
jest zwany.
Mielił kiedyś ziarno nad
brzegiem wiślanym.
Nazwa „holender" wynika z tego,
Że przywędrował z ....,
kraju dalekiego.

Wiatrak stoi jak wieża – stąd jest
druga nazwa.
Wiatrak ..... –
pomyślisz raz dwa.

A=OWY

Wiatr jest potrzebny
aby wiatrak pracował.
Wiatracznik u góry
śmigła zamocował.

Wiatracznik to majster
co wiatraki stawiał.
Wybierał miejsca gdzie
..... mocniejszy
zawiał.
Dobierał drewno,
montował maszyny.
By ci, co chcieli mąki mieli błogie
miny.

Śmigła się kręcą gdy wiatr w nie
.....
Wiatrak ziarno mieli a młynarz
się śmieje.
Śmigła na czapie do wiatru
ustawił
Za pomocą dyszla – nie długo się
z tym bawił.

Górna bowiem część da się tu
obrócić
Do wiatru, aby czas mielenia
skrócić.
I sypie się mąka razem
z otrębami.

Trzeba je rozdzielić specjalnymi
sitami.

To odsiewacze oddzielą .....
od otrębów
Aby jedząc chleb nie potłumać
zębów.
Otręby będą dla zwierząt a do
kuchni mąka.
Chleb pachnący wyczaruje
gospodyni ręka.

Teraz opuścimy wiatrak
z Pacanowa,
Dalej kolejne młyny Skansen
chowa.
Droga poprowadzi do z Piaska
Młyna,
Tu kolejna czeka młynarska
nowina.

Tyle tutaj jest młynarskich
urządzeń.
Gdyby ..... była pracowałby po
dziś dzień.
Można tutaj zmielić ziarno na
mąkę białą,
A z żubrownika mieć kaszę
doskonałą.

Drogi Wędrowniku, dla Ciebie
zadanie.
Jakie zboża zjadasz nie tylko na
śniadanie?

..... – polskich zbóż
królowa.
Tajemnica białego chleba w jej
ziarnie się chowa.

....– bez niego też nie
było by chleba,
Z niego mąki na żur i do zakwasu
trzeba.
..... – daje pyszną kaszę
nazwaną pertową.
Była od zawsze i teraz uznana za
zdrową.
..... – na mąkę rzadziej
jest mielony.
Z niego rano jada się płatki.
Wiesz? Zadowolony?

Gdy opuścisz Młyn z Piaska
Kolego,
Poznasz tajemnicę Młyna
z Paryżowa kolejnego.
Młyn zacny, przy tym bardzo
stary.
Z 1853 roku. Gdy nie dajesz
wiary...

Data jest wyryta w środku
na belce.
Młyn wodny też ciekawy wielce.
Uruchamia go woda płynąca na
koło.
„Nasiębierne" nazwane –
jak wiesz, to już jest wesoło.

Kiedy ..... się kręci
mechanizm pracuje.
Ze zbóż różnych .....
i ..... produkuje.

Kolejne młyny nieco dalej będą.
Dwa wiatraki na płaskowyżu
przysiadą.

WWW.MWK.COM.PL

Muzeum Wsi Kieleckiej
Ul. Jana Pawła II 6
25-025 Kielce
tel.: 41 34 492 93 wew. 330
fax: 41 34 450 09
e-mail: poczta@mwk.com.pl

Park Etnograficzny w Tokarni
Tokarnia 303, 26-060 Chęciny
tel/fax 41 315 41 71, tel.kom.: 519 467 101
kasa: 515 458 649
e-mail: skansen@mwk.com.pl

Opracowanie merytoryczne: Aleksandra Imosa